

Notat om tilråding av vedtak om restriksjonssoneforskrift

Dato: 11.08.2026

Vår ref: 2026/210944

Til:

Kasper Løberg Tangen

Fra: Mari Krogstad Munkeby, seksjon fiskehelse og fiskevelferd

VEDTAK OM FASTSETTELSE AV FORSKRIFT

-om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, lbestad, Salangen, Dyrøy, Gratangen og Lavangen kommuner, Troms

Innholdet i forskriftsforslaget

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd foreslår å opprette restriksjonssone for å bekjempe utbrudd av ILA i lbestad kommune. Restriksjonssonen vil strekke seg over et område i lbestad, Salangen, Dyrøy, Gratangen og Lavangen kommuner i Troms fylke.

Formålet med forskrift om restriksjonssone som foreslått er å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen ILA hos fisk etter utbrudd av sykdommen i forskriftens virkeområde, se nærmere avgrensning av virkeområde i § 2.

Forskriften legger restriksjoner på aktivitet i området for å hindre videre smitte. I vernesonen innføres det forbud mot å sette ut akvakulturdyr. I tillegg innføres det tiltak rettet mot akvakulturanlegg med laksefisk, slakterier og for transport. Mattilsynet vil i tillegg kunne treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet som kan innebære fare for smitteoverføring.

I restriksjonssonens overvåkingssone stilles det krav om månedlig helsekontroll med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte. Mattilsynet vil også i overvåkingssonen kunne treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet som kan innebære smitteoverføring.

Mattilsynet kan vedta at vernesonen skal oppheves når vilkårene for det etter forskriftens § 13 er oppfylt. Forskriften oppheves automatisk to år etter fastsettelse av endringsforskrift som opphever vernesonen, jf. forskriftens § 18 andre ledd.

Bakgrunn

Fiskesykdommen ILA er påvist på sjølokalitet 37057 Mjøsund Vest i lbestad kommune i Troms fylke. Lokaliteten drives av Salmar Oppdrett AS.

Salmar Oppdrett AS varslet Mattilsynet 28. juli 2026 om funn forenelig med ILA på fisk på lokalitet 37057 Mjøsund Vest. Mistanken var basert på positive analyseresultater (PCR) etter prøvetaking på lokaliteten.

Mattilsynet stadfestet ILA-diagnosen 6. august 2026 på grunnlag av analyseresultater fra Veterinærinstituttet.

Utbredelse av soner

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd og tilsynsdivisjon akvakultur har med bakgrunn i anvisninger i gjeldende beredskapsplan for ILA, foreslått en utbredelse av en vernesone og en overvåkingssone rundt lokaliteten 37057 Mjøsund Vest for å bekjempe og overvåke sykdommen.

Som grunnlag for vernesonens utstrekning fastslår beredskapsplan for ILA at det skal ligge en vurdering av reell smitterisiko. Det skal legges avgjørende vekt på sykdomspåvisninger, dødelighet, forekomsten av ulik akvakulturvirkosomheter i området, avstandsforhold og trafikk av ulike slag mellom disse, bruk av felles landbase eller utstyr, topografiske og hydrografiske forhold i området og andre risikofaktorer som er blitt identifisert gjennom smittekartlegging eller epidemiologiske undersøkelser. Utstrekningen av en vernesone skal være minst 5 km i radius fra smittet anlegg, og som hovedregel være mellom 5-10 kilometer. Lokale forhold kan tilsi at det er nødvendig med en vernesone som er større enn 10 km for å kontrollere utbruddet.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd og tilsynsdivisjon akvakultur har i dette tilfellet vurdert at vernesonen skal ha en utstrekning på 5 km i radius fra Mjøsund Vest. Lokalitet 10552 Stolvika III, 3,5 km fra Mjøsund Vest, inngår i vernesonen. 13597 Salangslia og 35317 Litjevika ligger henholdsvis 7,5 og 10,6 km unna Mjøsund Vest. Smittespredningsmodellering utført av Havforskningsinstituttet viser moderat smitte mot disse lokalitetene. På bakgrunn av dette, forholdsvis store avstander, samt at disse lokalitetene planlegges brakklagt samtidig som Mjøsund Vest, foreslår vi at disse lokalitetene skal inngå i overvåkingssonen og ikke vernesonen.

Overvåkingssonens utstrekning skal fastsettes på grunnlag av epidemiologiske forhold med vekt på mulig smittekontakt, transportveier, topografiske og hydrografiske forhold i området. Overvåkingssonen skal være minst 10 km i radius fra anlegg med påvist ILA, og som hovedregel være mellom 10 og 20 km. Lokale forhold kan tilsi at det er nødvendig med en overvåkingssone som er større enn 20 km for å kontrollere utbruddet.

Strømmodellering fra Havforskningsinstituttet viser at Mjøsund Vest ligger nær Mjøsundet der strømmen er betydelig. Hovedstrømretningen er utover i Vågsfjorden, men det er også betydelige strømmer innover i fjorden. Nord for Mjøsund Vest ligger Dyrøya, med Dyrøysundet på østlig side der det er tre oppdrettsanlegg for laks. Modelleringen viser at

strømmen gjennom Mjøsundet i stor grad dreier mot høyre og gjennom Dyrøysundet etter å ha passert Mjøsund Vest. Dette er grunnen til at anleggene i Dyrøysundet har relativt høy modellert smittesannsynlighet i forhold til avstand fra smitekilden.

Det er vurdert at lokalitetene 11326 Skøyen, 35317 Litjevika, 35318 Sortevika, 31097 Rotvika, 13597 Salangslia og 32917 Gregusvika bør inngå i overvåkingssonen.

Den foreslåtte overvåkingssonen vil få en utstrekning på omtrent 14 km fra lokalitet Mjøsund Vest til sonens yttergrense i nord, med lokalitetene 11326 Skøyen, 35318 Sortevika og 35317 Litjevika innlemmet i overvåkingssonen. I nordvestlig retning er smittespredningen begrenset og overvåkingssonen er derfor satt til 10 km, uten noen lokaliteter.

I sørlig retning har overvåkingssonen en utstrekning på ca. 12 km og inkluderer lokalitet 32917 Gregusvika og Salangslia. I østlig retning strekker overvåkingssonen seg 12 km og inkluderer 31097 Rotvika, en slaktermerd tilhørende Salaks Slakteri AS. Slaktermerden unntas fra kravet om månedlig prøvetaking i overvåkingssonen. Samlet sett er størrelsen på overvåkingssonen innenfor den utstrekningen sonen som hovedregel skal være.

Området har vært belastet med ILA tidligere, med påvisning på Mjøsund Vest (2022) og Salangslia (2021). I årene før dette var det en rekke tilfeller med ILA i området. Vår vurdering samlet sett er at utbredelsen av overvåkingssonen som angitt i nordlig, sydlig og østlig retning vil gi en tilstrekkelig overvåking og smittekontroll. Det er positivt at anleggene innenfor foreslått overvåkingssone planlegger brakklegging våren 2027.

Bruk av mal for forskrift

For å sikre forutsigbarhet og mulighet for innspill til restriksjoner som settes ved midlertidige forskrifter om sykdomsbekjempelse, benytter Mattilsynet en mal for restriksjonssoneforskrifter. Malen som benyttes ved ILA har tidligere vært på regulær generell høring før den ble gjort gjeldende. Ved hvert nytt utbrudd vil Mattilsynet ta utgangspunkt i malen når lokal forskrift om ILA-bekjempelse skal vedtas. Ved behov for konkrete avvik fra malen, på grunn av forhold av betydning for smittebegrensning i det enkelte aktuelle tilfellet, vil dette bli særskilt opplyst og begrunnet ved fastsettelse og publisering av fastsatt forskrift.

Vurdering av konsekvenser

Den foreslåtte restriksjonssoneforskriften vil kunne medføre negative økonomiske konsekvenser for lokalitetene som blir omfattet av sonene. For at tiltakene som foreslås kan anses uforholdsmessige må det vises til at tiltakene er mer inngripende enn nødvendig for å hindre spredning av ILA.

Mattilsynets ansvar ved utbrudd av alvorlige fiskesykdommer, slik som ILA, er å sørge for en tilstrekkelig og nødvendig bekjempelse av utbruddet for å sikre at sykdommen ikke etablerer seg eller spres videre. Det er derfor avgjørende at tiltak som anses hensiktsmessige og nødvendige for å bekjempe sykdommen iverksettes og gjennomføres. Effekten av tiltakene er vurdert opp mot de totale konsekvensene tiltakene har på næringsaktører og miljøet rundt. Slik seksjon fiskehelse og fiskevelferd ser det representerer de foreslåtte tiltakene nødvendige og godt utprøvde tiltak for å begrense smitte. Hensynet til å hindre spredning av ILA til større deler av områdene rundt må veie tyngre enn de ulemper tiltakene påfører aktørene i den begrensede perioden tiltakene varer.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd mener at forslaget til restriksjonssone samlet sett tar hensyn til smittefare, samtidig som det ivaretar hensynet til at utstrekningen av sonen skal være forholdsmessig og ikke unødig tyngende for oppdrettsvirksomhetene i området.

Det er i tillegg avgjørende med god overvåking og kontroll når slike alvorlige sykdomsutbrudd oppstår. Effektiv håndtering av smittsom sykdom har betydning for fortsatt markedsadgang for norsk laks.

Høring

Restriksjonssoneforskrifter i forbindelse med utbrudd av ILA må etableres raskt for å sikre at effektive smittebegrensende tiltak umiddelbart iverksettes. Med denne bakgrunn har direktør for Avdeling regelverk og kontroll i Mattilsynet besluttet at Mattilsynet kan unnta forskriften fra krav til høring med tre måneders (minimum seks ukers) frist for innspill jf. forvaltningslovens § 37 fjerde ledd bokstav b og instruks om utredning av statlige tiltak punkt 1-4.

Forskriften som foreslås blir fastsatt uten at forslag til forskrift og utbredelsen av sonene har vært sendt ut til berørte aktører til uttalelse. Seksjon fiskehelse og fiskevelferd mener at hensynet til kontradiksjon, ivaretas ved at malen til restriksjonssoneforskrift for ILA har vært gjenstand for regulær høring. I tillegg kan berørte parter som ser behov for endring av denne konkrete forskriften etter at den er fastsatt, gi innspill til Mattilsynet. Innspillene vil bli vurdert og fulgt opp. Dersom Mattilsynet ser at det vil være nødvendig eller hensiktsmessig og forholdsmessig, kan det gjøres tilpasninger og endringer i den fastsatte restriksjonssoneforskriften.

Beslutning om å unnlate høring skal treffes av direktør for Avdeling regelverk og kontroll i Mattilsynet. Beslutningen skal være skriftlig og begrunnet, og skal følge saken, slik utredningsinstruksen krever ved unntak fra kravene i instruksen, se journalpost 1 på saksnummer 2026/210944.

Tilråding

Basert på vurderingene ovenfor, tilrår seksjon fiskehelse og fiskevelferd at vedlagte forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, lbestad, Salangen, Dyrøy, Gratangen og Lavangen kommuner, Troms, fastsettes.

Vedlegg:

Forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr i lbestad, Salangen, Dyrøy, Gratangen og Lavangen kommuner, Troms

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet, hovedkontoret 11. august 2026 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, delegeringsvedtak 5.mai 2004 nr.884 og forskrift 6. april 2022 nr. 632 som utfyller dyrehelseforskriften med bestemmelser om melding, rapportering, overvåkning, utryddelsesprogram og sykdomsfri status for bestemte dyresykdommer (dyrehelseovervåkningsforskriften) § 3, jf. forordning (EU) 2020/689 art. 58.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr innenfor forskriftens virkeområde.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder opprettelse av restriksjonssone bestående av vernesone og overvåkingssone i Ibestad, Salangen, Dyrøy, Gratangen og Lavangen kommuner i Troms fylke.

Vernesonen opprettes omkring lokalitet 37057 Mjøsund Vest i Ibestad kommune. Vernesonen inkluderer lokalitetene 37057 Mjøsund Vest og 10552 Sturvika III og avgrenses:

- Fra nord i Mjøsundet med en 5 km radius sirkel fra lokaliteten 37057 Mjøsund Vest fra Bottolvvik-klubben nord på Andørja (17,293967; 68,926189) til Rabben (17,477844; 68,945118)
- Fra sør i Mjøsundet med en 5 km radius sirkel fra Langneset (17,481644; 68,871981) øst på Andørja til Grøtlandsura (17,532236; 68,907113).

Overvåkingssonen ligger utenfor vernesonen, inkluderer lokalitetene 11326 Skøyen, 35317 Litjevika, 35318 Sortevika, 32917 Gregusvika, 13597 Salangslia, 31097 Rotvika og avgrenses:

- Fra nordvest med en 10 km radius sirkel fra lokaliteten 37057 Mjøsund Vest fra Åndervåg på Andørja (17,161014; 68,919834) til punktet (17,34513; 68,994819) ved Mikkelsbostad
- Fra sørvest i Astafjorden med en rett linje fra Matholla sør på Andørja (17,31929; 68,812342) til et punkt (17,367149; 68,795806) ved Belnes.
- Fra sørøst i Lavangen med en rett linje fra Bukkeberget (17,508952; 68,826154) til Skjelnes (17,479463; 68,817137)
- Fra øst i Sagfjorden med en rett linje fra Langneset (17,714098; 68,908741) til Rotvikneset (17,705215; 68,901177)
- Fra nord i Dyrøysundet med en rett linje fra Laneset (17,538014; 69,024368) til Forså (17,462875; 69,03098)

Koordinatene er angitt i desimalgrader.

Nye lokaliteter med akvakulturdyr som kommer innenfor restriksjonssonens utstrekning, omfattes av restriksjonene som følger av forskriften.

I vedlagte kart er vernesonen merket med rødt, mens overvåkingssonen er merket med gult.

Forskriften omfatter også slakterier, tilvirkingsanlegg og notvaskerier utenfor restriksjonssonen som håndterer akvakulturdyr, produkter av akvakulturdyr og utstyr fra

anlegg i vernesonen og overvåkingssonen så lenge vernesonen består. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

§ 3. Definisjoner

I forskriften menes med:

- a. *akvatiske dyr*: dyr i alle livsstadier, herunder kjønnsprodukter,
- b. *akvakulturdyr*: alle akvatiske dyr som er gjenstand for akvakultur,
- c. *fisk*: enhver laksefisk og marin fisk uansett utviklingsstadium,
- d. *ILA (infeksiøs lakseanemi)*: virussykdom forårsaket av en sykdomsfremkallende variant av ILA-viruset (HPR deletert). ILA gir alvorlig sykdom og dødelighet hos atlantisk laks.
- e. *laksefisk som er mottakelige for ILA*: atlantisk laks (*Salmo salar*), ørret (*Salmo trutta*) og regnbueørret (*Oncorhynchus mykiss*).
- f. *restriksjonssone*: en sone der det gjelder restriksjoner på forflytninger av fisk eller produkter og andre tiltak for sykdomsbekjempelse for å hindre spredning av ILA til andre områder som ikke er underlagt restriksjoner. En restriksjonssone omfatter som hovedregel vernesone og overvåkingssone.
- g. *vernesone*: en sone rundt lokaliteten med ILA-diagnose med tiltak for sykdomsbekjempelse for å hindre at sykdommen sprer seg. Sonen har som hovedregel en utstrekning på mellom 5 og 10 km i sjø.
- h. *overvåkingssone*: en sone som er opprettet rundt vernesonen med tiltak for sykdomsbekjempelse for å hindre videre spredning av ILA. Sonen har som hovedregel en utstrekning på mellom 10 og 20 km i sjø.
- i. *landanlegg*: settefisk-, postsmolt-, matfisk-, og stamfiskanlegg på land. Ved ILA-diagnose på sjøanlegg vil landanlegg som hovedregel ikke inkluderes i vernesonen. Landanlegg som ikke behandler sjøvannsinntaket, vil vanligvis ligge i overvåkingssonen. Ved ILA-diagnose på landanlegg vil anlegget/avdelinger utgjøre vernesonen. Eventuelle øvrige avdelinger i landanlegget inkluderes i overvåkingssonen.
- j. *semilukkede produksjonsenheter i sjø*: produksjonsenheter med lukket konstruksjon som er skjermet fra omkringliggende vannmasser, med inntak av behandlet eller ubehandlet sjøvann.
- k. *lukkede produksjonsenheter i sjø*: produksjonsenheter med lukket konstruksjon som er skjermet fra omkringliggende vannmasser, som behandler inntaksvannet og avløpsvannet. Slike produksjonsenheter vil som hovedregel ikke inkluderes i restriksjonssonen.
- l. *næringsmiddelforetak som gjennomfører tiltak for å bekjempe sykdom i tråd med akvabiosikkerhetsforskriften § 3, jf. forordning (EU) 2020/691 art. 11*: slakteri som slakter laksefisk som ledd i sykdomsbekjempelse. Når vi omtaler slakteri i denne forskriften gjelder det både vanlige slakterier, mobile slakterier og tilvirkingsanlegg.

Kapittel II. Tiltak i vernesonen

§ 4. Utsett i vernesonen og flytting av akvakulturdyr fra anlegg i vernesonen

Det er forbudt å sette ut akvakulturdyr i vernesonen. Mattilsynet kan gi tillatelse til utsett av ikke-mottakelige arter for ILA.

Det er forbudt å flytte akvakulturdyr fra anlegg i vernesonen, med mindre det gjelder forflytning for umiddelbar slakting/destruksjon.

Mattilsynet kan gi tillatelse til flytting av akvakulturdyr fra anlegg i vernesonen. Tillatelse kan gis for ikke-mottakelige arter for ILA og kan gjelde flytting både innenfor og ut av vernesonen. Slik tillatelse kan unntaksvis gis for laksefisk fra andre anlegg / produksjonsenheter enn åpne merder i sjø (semilukkede produksjonsenheter) uten mistanke om eller påvist ILA, og kan gjelde flytting både innenfor og ut av vernesonen.

§ 5. Tiltak overfor akvakulturanlegg med laksefisk i vernesonen

Anlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA skal gi informasjon om egen smittestatus til alle besøkende som kan komme i kontakt med fisk og utstyr/materiale som kan overføre smitte.

Fisk fra anlegg med ILA-diagnose skal slaktes eller destrueres innen en frist fastsatt av Mattilsynet. Frist for tømning kan også gjelde anlegg med mistanke om ILA.

Alle anlegg innenfor vernesonen skal rengjøres og desinfiseres så snart som praktisk mulig etter at de er tømt for fisk.

Sjøanlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA skal brakklegges i minimum tre måneder.

Alle sjøanlegg med laksefisk i vernesonen skal gjennomføre felles brakklegging i minimum to måneder. Når rengjøring og desinfeksjon er gjennomført, skal driftsansvarlig på det enkelte anlegget snarest sende melding om dette til Mattilsynet. Brakkleggingstiden av det enkelte anlegget starter når Mattilsynet har mottatt meldingen om gjennomført rengjøring og desinfeksjon. Den felles brakkleggingen kan starte når Mattilsynet har mottatt melding fra alle anleggene i vernesonen om at de er rengjort og desinfisert.

Anlegg og utstyr skal ikke flyttes fra vernesonen med mindre Mattilsynet har gitt tillatelse.

§ 6. Tiltak overfor slakteri som skal slakte fisk fra vernesonen

Slakteri som skal slakte laksefisk fra vernesonen skal oppfylle kravene til godkjenning som gjelder for næringsmiddelforetak som gjennomfører tiltak for å bekjempe sykdom, jf. akvabiosikkerhetsforskriften § 3, jf. forordning (EU) 2020/691 art. 11.

Laksefisk fra akvakulturanlegg i vernesonen tillates ikke plassert i åpen ventemerde ved mottak på slakteriet.

Slakting av fisk med ILA-diagnose eller mistanke om ILA, kan gjennomføres selv om laksefisk uten restriksjoner på forhånd er plassert i ventemerde. Slakteri kan likevel ikke ta

imot annen fisk til ventemerd samtidig med at det slaktes fisk fra anlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA.

Etter at det er slaktet fisk fra vernesonen, skal slakteriet rengjøres og desinfiseres før det igjen kan slaktes fisk fra andre anlegg eller fra slakteriets ventemerd. For mobile slakterier skal rengjøring og desinfeksjon også omfatte dekk og skrog over sjølinjen (når båten ikke har last) og være gjennomført før de ankommer andre anlegg. Rengjøring og desinfeksjon av mobile slakterier skal attesteres av dyrehelsepersonell etter slakting av fisk fra vernesonen og før oppdrag utenfor vernesonen. Kravet til attestasjon gjelder tilsvarende etter slakting av fisk fra anlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA, før det mobile slakteriet igjen kan slakte fisk fra andre anlegg i vernesonen.

Mattilsynet kan stille krav om direkteslakting av ikke-mottakelige arter for ILA fra anlegg i vernesonen.

Fisk fra akvakulturanlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA tillates kun overført til tilvirkingsanlegg med godkjent avløps- og avfallshåndtering.

§ 7. Tiltak ved rengjøring av nøter fra sjøanlegg i vernesonen

Nøter fra sjøanlegg i vernesonen skal transporteres til notvaskeri i lukket beholder uten avrenning.

Ved rengjøring og desinfeksjon av nøter fra sjøanlegg i vernesonen, skal alt avløpsvann samles opp, filtreres og desinfiseres før utslipp. Nøtene fra vernesonen skal merkes med "smittefarlig materiale", lokalitetsnummer og -navn, og holdes atskilt fra nøter fra andre anlegg.

§ 8. Tiltak ved transport av levende fisk i vernesonen

Transport av levende laksefisk som kommer fra anlegg utenfor vernesonen skal så vidt mulig gå utenom vernesonen.

Ved transport av levende laksefisk innenfor vernesonen skal brønnbåten ha lukket brønn og benytte mest mulig smittesikker transportrute. For transport til slakteri av levende laksefisk fra anlegg i vernesonen, gjelder krav til lukket brønn og mest mulig smittesikker transportrute hele veien til slakteriet.

Ved lukket transport til slakteri av levende laksefisk fra anlegg i vernesonen, skal transportvannet behandles før det slippes ut fra brønnbåten.

Brønnbåter som har transportert levende fisk fra anlegg i vernesonen, skal rengjøres og desinfiseres før de ankommer andre anlegg. Rengjøring og desinfeksjon skal attesteres av dyrehelsepersonell før oppdrag utenfor vernesonen. Brønnbåter som transporterer levende laksefisk fra akvakulturanlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA, skal tas på slipp for rengjøring og desinfeksjon av brønner og skrog, før oppdrag utenfor vernesonen. Alternativ til slippsetting er rengjøring, desinfeksjon og 48-timers karantene.

Det er forbudt for brønnbåter og andre transportmidler å ta inn transportvann og ballastvann i vernesonen. Forbudet gjelder ikke for transportvann som tas inn ved lasting av slaktefisk i sonen.

Mattilsynet kan pålegge andre tiltak overfor transportør som transporterer akvakulturdyr til eller fra anlegg i vernesonen.

§ 9. Tiltak ved bruk av båt for transport og annen aktivitet innenfor og ut av vernesonen

Ved transport og levering av fôr til anlegg i vernesonen skal anlegg med ILA-diagnose og anlegg med mistanke om ILA motta fôr til sist på ruten. Det skal sikres minst mulig kontakt mellom fôrbåt og oppdrettsanlegg ved levering av fôr ved alle anlegg. Samme praksis skal gjennomføres ved annen båttransport til akvakulturanleggene i vernesonen, for eksempel ved henting av ensilasje.

Båter som har transportert fôr til og fra anlegg i vernesonen, skal rengjøres og desinfiseres før oppdrag utenfor vernesonen.

Fôr og animalske biprodukter kan flyttes ut av vernesonen under forutsetning av at forflytningen skjer på en smittehygienisk forsvarlig måte.

Det er forbudt for drifts-, dykker- og andre servicebåter å ta inn ballastvann i vernesonen.

Drifts-, dykker-, servicebåter, båter/lektere brukt til avlusing og avlusingsutstyr som har blitt brukt ved anlegg i vernesonen, skal rengjøres og desinfiseres før de ankommer andre anlegg. Rengjøring og desinfeksjon skal attesteres av dyrehelsepersonell før oppdrag utenfor vernesonen. Båter/lektere som har vært i kontakt med fisk på anlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA skal tas på slipp for rengjøring og desinfeksjon av brønner og skrog, før oppdrag utenfor vernesonen. Alternativ til slippsetting er rengjøring, desinfeksjon og 48-timers karantene.

Ensilasjebåter som henter ferdig ensilert dødfisk fra anlegg i vernesonen skal rengjøres og desinfiseres før det kan hentes dødfisk fra andre anlegg. Rengjøring og desinfeksjon skal omfatte dekk og skrog over sjølinjen (når båten ikke har last) og være gjennomført før de ankommer andre anlegg. Rengjøring og desinfeksjon av ensilasjebåter som henter dødfisk som kvernes og ensileres om bord i båten, skal attesteres av dyrehelsepersonell før oppdrag utenfor vernesonen.

Persontrafikk i forbindelse med båttransport til og fra anleggene i vernesonen, inkludert utbruddslokalitet, må gjennomføres på smittesikker måte.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen transport i vernesonen som kan føre til sykdomsspredning.

§ 10. Tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i vernesonen

Fangst og flytting av rensefisk er ikke tillatt i vernesonen.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i vernesonen som kan føre til sykdomsspredning.

Kapittel III. Tiltak i overvåkingssonen

§ 11. Tiltak overfor akvakulturanlegg med laksefisk i overvåkingssonen

Det er forbudt å flytte laksefisk fra anlegg i overvåkingssonen så lenge vernesonen består, med mindre det gjelder forflytning for umiddelbar slakting/destruksjon. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

Mattilsynet kan unntaksvis tillate flytting av laksefisk fra andre anlegg enn åpne merder i sjø (landanlegg og semilukkede produksjonsenheter) som ligger i overvåkingssonen. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

Mattilsynet kan forby utsett av fisk i overvåkingssonen for sjøanlegg / landanlegg / avdelinger som ut fra avstand fra ILA-utbrudd, normalt ville blitt inkludert i vernesonen. Basert på individuelle risikovurderinger kan Mattilsynet også pålegge andre tiltak, som intensivert overvåking. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

Anlegg med laksefisk i overvåkingssonen skal overvåkes særskilt for ILA, og driftsansvarlig skal sikre minst månedlig helsebesøk utført av dyrehelsepersonell. Ved helsebesøkene skal det tas ut prøver egnet til å avdekke eventuell ILA- smitte. Prøveuttak skal skje slik det fremgår av vedlegg 2 til forskriften.

Slaktemerd til 31097 Rotvika unntas fra kravet om månedlig prøvetaking etter fjerde ledd.

§ 12. Tiltak som gjelder transport i overvåkingssonen og slakting av laksefisk fra overvåkingssonen

Transport av levende laksefisk til eller fra anlegg i overvåkingssonen eller fra anlegg utenfor overvåkingssonen som går gjennom overvåkingssonen mens vernesonen består, skal foregå med lukket brønn og med mest mulig smittesikker transportrute innenfor overvåkingssonen. For transport av laksefisk til slakteri som kun går gjennom overvåkingssonen, kan brønnbåt skifte ut behandlet vann innenfor overvåkingssonen. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor transport i overvåkingssonen som kan føre til sykdomsspredning.

Mattilsynet kan pålegge bruk av slakteri som oppfyller krav til godkjenning etter akvabiosikkerhetsforskriften § 3, jf. forordning (EU) 2020/691 art. 11 og stille krav om direkteslakting av laksefisk fra anlegg i overvåkingssonen. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

Mattilsynet kan stille krav om direkteslakting av laksefisk fra anlegg i overvåkingssonen.

§ 13. Tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i overvåkingssonen

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet innenfor overvåkingssonen som kan føre til sykdomsspredning.

Kapittel IV. Restriksjonssonens varighet

§ 14. Opphevelse av vernesonen

Etter at all laksefisk fra vernesonen er slaktet ut, anlegg og utstyr forskriftsmessig rengjort, desinfisert og brakklagt, kan Mattilsynet vedta at vernesonen skal oppheves. Fra samme dato gjøres vernesonen om til ny overvåkingssone eller del av eksisterende overvåkingssone.

§ 15. Opphevelse av overvåkingssonen

Overvåkingssonen oppheves når det er gått to år siden vernesonen i restriksjonssonen ble opphevet. Mattilsynet kan vurdere om overvåkingssonen kan oppheves på et tidligere tidspunkt.

Kapittel V. Andre bestemmelser

§ 16. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter nødvendige enkeltvedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matlovens § 23 om tilsyn og vedtak, og kan herunder treffe vedtak etter § 24 om særskilt smittesanering, § 25 om stenging og virksomhetskarantene og § 26 om tvangsmulkt.

§ 17. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 18. Straffebestemmelser

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbar i henhold til matloven § 28.

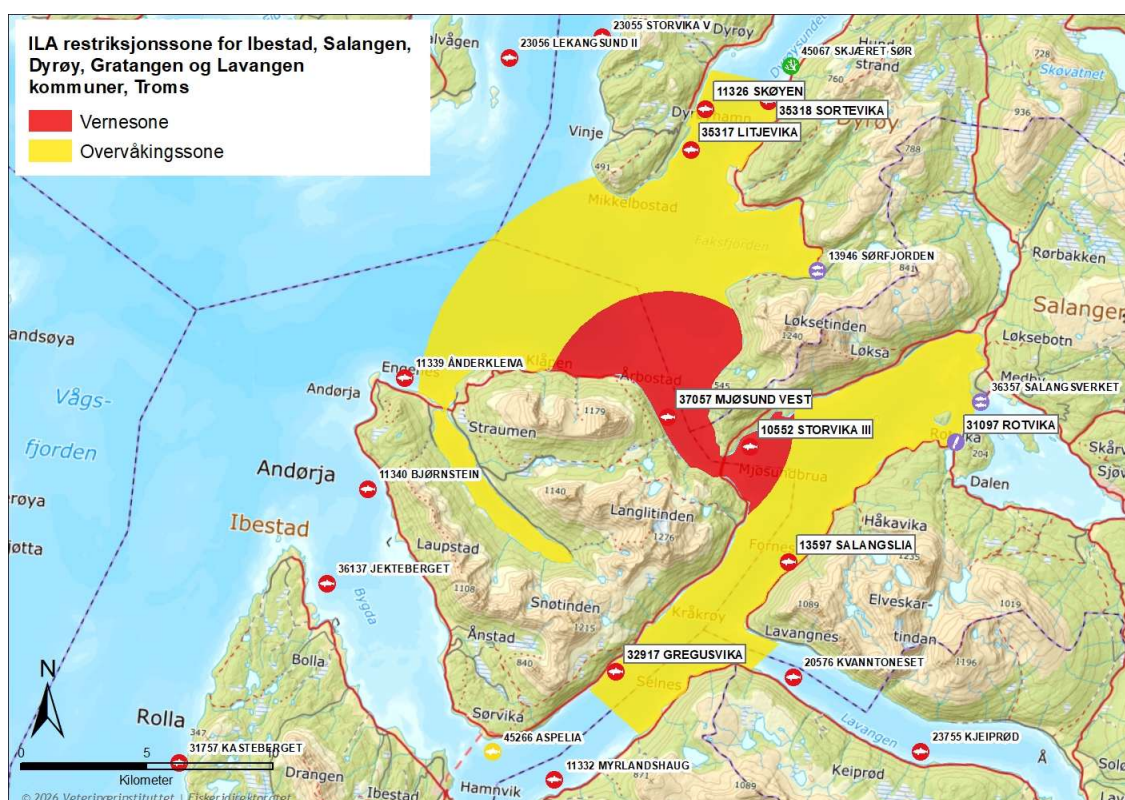
§ 19. Ikrafttredelse og varighet

Denne forskrift trer i kraft straks.

Forskriften oppheves automatisk to år etter fastsettelse av endringsforskrift som opphever vernesonen i samsvar med forskriftens § 14.

Vedlegg 1 kart:

Kart over ILA-restriksjonssone i Ibestad, Salangen, Dyrøy, Gratangen og Lavangen kommuner, Troms fylke

Vedlegg 2 Helsebesøk med prøveuttak for ILA:

Helsebesøk innenfor restriksjonssoner for ILA

Forskriften om restriksjonssone for ILA § 11 fjerde ledd stiller krav om at oppdretter skal tilkalle dyrehelsepersonell for månedlig helsebesøk med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte i akvakulturanlegg med laksefisk i overvåkingssonen.

Mattilsynet gjennomfører helsebesøk med prøveuttak for å avdekke eventuell ILA-smitte i akvakulturanlegg med laksefisk innenfor vernesonen.

Månedlig helsebesøk med prøveuttak for ILA i overvåkingssonen

Ved det månedlige helsebesøket skal det minimum tas prøver av 10 fisk. Prøven skal tas av hjerte og inneholde hjerteventrikk med endotel/hjerteklaffer. Prøve fra hver enkelt fisk legges på separate glass med RNAlater® for virusundersøkelse.

Prøvene for ILA-overvåking skal tas fra syk -, eller svak fisk eller svimere som har vokst normalt. Avmagret «taperfisk» skal ikke prøvetas med mindre disse har tegn på ILA. Fersk dødfisk kan også prøvetas.

Overvåkingen kan styrkes ytterligere ved at personell ved anlegget som har kompetanse på prøvetaking, fortløpende tar ut supplerende prøver av fisk med tegn på ILA-sykdom. Disse prøvene kan ikke erstatte de 10 månedlige prøvene som skal tas ut av dyrehelsepersonell.

Så snart som praktisk mulig etter at prøvene er tatt ut, skal de kjøles og sendes til utpekt laboratorium eller til Veterinærinstituttet for RT-qPCR-analyse for ILAV.